

การดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

THE CONDUCTING OF ACADEMIC COLLABORATIVE NETWORK IN
SECONDARY SCHOOLS UNDER SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA
OFFICE 32

ไสว อุทุมประเสริฐ ภู่งเงิน และปรานิพนธ์ จารุวัฒนพันธ์
Sawai U-thum, Prasert Phungoen, and Praneepan Jaruwattanapan

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 2) เสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ประธานศูนย์พัฒนาวิชาการ จำนวน 10 คน และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการ จำนวน 90 คน รวมทั้งหมด 100 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น 0.965 และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของประธานศูนย์พัฒนาวิชาการพบว่ากิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะความสามารถทางวิชาการของนักเรียน รองลงมาคือ การประชุมวางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมมีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การนิเทศติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการมีความคิดเห็นว่างกิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะความสามารถทางวิชาการของนักเรียน รองลงมาคือ การนิเทศติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ และที่มีการปฏิบัติการณ์น้อยที่สุด

คือ มีการวางแผนการดำเนินงานและกำหนดเป้าหมายโดยมีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานศึกษานั้นๆ

2. สภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยด้านกิจกรรมของเครือข่ายมีการปฏิบัติสูงสุด รองลงมาคือ ด้านความพร้อมของเครือข่าย และด้านการบริหารจัดการเครือข่าย มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับความคิดเห็นของประธานศูนย์พัฒนาวิชาการในแต่ละด้านที่มีค่าความถี่มากที่สุดพบว่าเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดงบประมาณให้แก่ศูนย์พัฒนาวิชาการ ด้านกิจกรรมของเครือข่ายคือ ควรการจัดนิทรรศการผลงานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาวิชาการ และด้านการบริหารจัดการเครือข่ายคือ ควรมีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และนิเทศศูนย์พัฒนาวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการให้ความคิดเห็นที่มีความถี่มากที่สุดพบว่า ด้านความพร้อมของเครือข่ายคือ ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ในการประสานงานโรงเรียนและศูนย์พัฒนาวิชาการ ด้านกิจกรรมของเครือข่าย ควรจัดนิทรรศการผลงานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาวิชาการ และด้านการบริหารจัดการเครือข่ายคือ ควรนำเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศมาใช้ในการจัดประชุมหรืออบรมเพื่อลดค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทาง

4. ผลจากสัมภาษณ์ประธานศูนย์พัฒนาวิชาการและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการปรับปรุงพัฒนา พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานคือการขาดแคลนบุคลากรขาดแผนการปฏิบัติการ ขาดการติดต่อสื่อสารและประสานงาน และขาดงบประมาณสนับสนุน

แนวทางในการปรับปรุงคือควรจัดอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาให้แก่ศูนย์พัฒนาวิชาการเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน ควรมีแผนการปฏิบัติการที่ชัดเจน ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์พัฒนาวิชาการเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารและประสานงานกับศูนย์พัฒนาวิชาการ และโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้แก่ศูนย์พัฒนาวิชาการควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน ควรจัดให้มีการแข่งขันกีฬาร่วมกันและควรจัดเวทีเสวนาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาวิชาการให้กับคณะกรรมการ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the operation network collaboration academic of secondary school, The Secondary Educational Service Area office 32, and 2) present the guidelines for more significant improvement and development of academic collaborative network operation. The population were 100 people including 10 directors of academic development centers, 90 committees of the academic development centers. The research instruments were reliability of 0.965 and the interview form. The statistics used to analyze the data were. The results of this research were as follows:

1) The directors of academic development centers pointed out most done activity was students skills academic contest, the second most done activity was meeting for academic planning, and the least done activity was supervising and following up the centers conducting. The committees of academic development center replied that most done activity was supervising and following up the centers conducting, The second was supervising and following up the centers conducting, and the least done activity was planning and target specifying with people participation.

2) The overall working state of academic cooperative network was at high level with the networks activity was done most, the secondary was the readiness of the network ,and the least done area was the network management.

3) The results of the directors of academic development centers opinions analyzing with percentage found that the most frequent answer was the educational service area office should provide budget for each center, the activity that should be done was organizing academic work exhibitions, and the management activities that should regularly were checking, following up, evaluating, and supervising the centers.

The committees of the academic development centers gave the most suggestion on the readiness of the network that is, should be the

center staffs who were responsible cooperation between schools and the centers. For the activity of the network, they suggested organizing the exhibition to show the works of the centers, and they suggested employing technology and information system in meetings or trainings to reduce the time and expenditures in travelling under the area of network management.

4) The results of the interviews the directors and the committees concerning problems and guidelines for improving the centers showed the following ideas. The problems of working were lacking of personnel, action plans, communicating and cooperating, and budget.

The guidelines for work for working were providing number of teachers and educational personnel for each center, having clear action plans permanent staff each center, providing budget for the centers, having study tours, sport, and seminars for strategies of driving the academic development centers work.

คำสำคัญ

สภาพการดำเนินงาน เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ

ความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบันและโลกอนาคตที่สังคมฐานความรู้ การเรียนรู้ ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยในการพัฒนา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในด้านคุณภาพ และประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการสร้างเครือข่ายและให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนดและตัดสินใจในกิจกรรมทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับองค์การหน่วยงานของตนและสถานศึกษา และสร้างสภาพที่เอื้อต่อความสำเร็จเช่นนี้ จะทำให้เกิดพลังพัฒนาสถานศึกษาที่เข้มแข็ง อันจะเป็นรากฐานที่มั่นคงในการพัฒนาประเทศให้มีเสถียรภาพและความยั่งยืนตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2553)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนว

ทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลัง และมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาคือ 1) ให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School-based Decision Making) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนเป็นอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การให้ความร่วมมือ (Collaboration) กำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วม เป็นคณะกรรมการร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมกำกับดูแล 3) การกระจายอำนาจ (Decentralization) ในการบริหารจัดการได้แก่การบริหารจัดการการศึกษาด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ และ 4) ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ และภารกิจของผู้รับผิดชอบ ซึ่งหลักความรับผิดชอบนี้ถือว่าใครได้รับมอบหมายหน้าที่ใดต้องรับผิดชอบงานนั้นให้เกิดผลดีที่สุด และต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

สำหรับปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) รัฐบาลมุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพโดยมีเป้าหมายหลัก 6 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเรียนรู้ของคนไทย 2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา 4) การจัดระบบการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา 5) การสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาและ 6) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม โดยมีหลักการและกรอบแนวคิดเน้นการปฏิรูประบบการศึกษา และการเรียนรู้ พร้อมทั้งเสนอกลไกที่จะก่อให้เกิดผลต่อการพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ส่วนหนึ่งส่วนใดของระบบ และพิจารณาระบบการศึกษาและเรียนรู้ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการพัฒนาระบบอื่น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เกษตรกรรม สาธารณสุข การจ้างงาน เป็นต้น

เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมทั้งให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งให้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน การดำเนินเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการจึงบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยและวิธีการที่สำคัญที่จะช่วยยกระดับ

ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นสร้างความก้าวหน้าในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนตลอดจนสารสนเทศเพื่อการศึกษาต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

สภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ว่าเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย
 - 1.1 ประธานศูนย์พัฒนาวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 10 คน
 - 1.2 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 90 คน
- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ลักษณะของเครื่องมือมี 2 แบบ ดังนี้
 1. แบบสอบถามใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป คำถามเป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่
 1. สถานภาพตำแหน่ง
 - ประธานศูนย์พัฒนาวิชาการ
 - คณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการ
 - ตอนที่ 2 แบบสำรวจการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำถามเป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการโดยสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบในแต่ละข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของประธานศูนย์พัฒนาวิชาการและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 4 คำถามปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้ประชากรได้แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือ

ทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2. แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ประธานศูนย์พัฒนาวิชาการและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบปัญหาและเสนอแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ

ผลการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาแบบสำรวจการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า

ประธานศูนย์พัฒนาวิชาการมีความคิดเห็นว่า กิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือการจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะความสามารถทางวิชาการของนักเรียน รองลงมาคือ การประชุมวางแผนการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ และมีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การนิเทศติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้

คณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมการแข่งขันทักษะความสามารถทางวิชาการของนักเรียน รองลงมาคือ การนิเทศติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้และมีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การวางแผนการ และกำหนดเป้าหมายโดยมีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานศึกษานั้นๆ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของประธานศูนย์พัฒนาวิชาการและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการโดยรวมและรายด้าน

ที่	การดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านความพร้อมของเครือข่าย	3.48	0.47	ปานกลาง
2	ด้านกิจกรรมของเครือข่าย	3.51	0.44	มาก
3	ด้านการบริหารจัดการเครือข่าย	3.41	0.44	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม	3.46	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ประธานศูนย์และคณะกรรมการศูนย์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$, S.D.=0.45) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านกิจกรรมของเครือข่ายมีการดำเนินงานสูงสุด ($\bar{X}=3.51$, S.D.=0.44) รองลงมาคือ ด้านความพร้อมของเครือข่าย ($\bar{X}=3.48$, S.D.=0.47) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารจัดการเครือข่าย ($\bar{X}=3.41$, S.D.=0.44) ตามลำดับ

2. ผลจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของประธานศูนย์พัฒนาวิชาการและคณะกรรมการพัฒนาศูนย์วิชาการเป็นรายด้านพบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า

2.1 ด้านความพร้อมของเครือข่าย ข้อ 3 การคัดเลือกคณะกรรมการที่จะมาทำงานร่วมกับศูนย์พัฒนาวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ข้อ 9 ศูนย์พัฒนาวิชาการที่ได้รับการจัดขึ้นมีความพร้อมที่จะประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกองค์กร และข้อ 8 การได้รับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ด้านกิจกรรมของเครือข่าย ข้อ 17 การจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ ร่วมกับชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อ 11 การประชุมวางแผนการทำงานร่วมกันของศูนย์พัฒนาวิชาการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ด้านการบริหารจัดการเครือข่าย ข้อ 26 การจัดสรรงบประมาณในการให้บุคลากรแต่ละศูนย์ไปอบรมเพื่อพัฒนาศูนย์วิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และข้อ 25 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาวิชาการอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการใช้แบบสัมภาษณ์และสามารถสรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ เป็นรายชื่อ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการจากการสัมภาษณ์พบปัญหาที่สำคัญดังนี้

1.1 ขาดแคลนบุคลากร จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33

1.2 ขาดแผนการปฏิบัติการ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00

1.3 ขาดการติดต่อสื่อสารและการประสานงานที่ดีต่อเนื่อง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33

1.4 ขาดงบประมาณสนับสนุน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

2. แนวทางการปรับปรุงการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการจากการสัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางดังนี้

2.1 ควรจัดอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาให้แต่ละศูนย์พัฒนาวิชาการเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน

2.2 ควรมีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน

2.3 ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์พัฒนาวิชาการเพื่อสะดวกในการติดต่อสื่อสารและการประสานงานกับศูนย์พัฒนาวิชาการและโรงเรียน

2.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้แต่ละศูนย์พัฒนาวิชาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการจากการสัมภาษณ์มีแนวทางในการพัฒนาดังนี้

3.1 ควรจัดกิจกรรมศึกษาดูงานให้ตัวแทนนักเรียนของแต่ละศูนย์พัฒนาวิชาการศูนย์ละ 5 คน พร้อมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาวิชาการที่ประสบความสำเร็จ

3.2 ควรจัดให้มีการแข่งขันกีฬาร่วมกันของแต่ละศูนย์เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์

3.3 ควรจัดเวทีเสวนาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาวิชาการไปสู่ความสำเร็จอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

จากผลการศึกษาการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ประธานศูนย์พัฒนาวิชาการและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติโดยอยู่ในระดับมาก ด้านกิจกรรมของเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาด้านความพร้อมของเครือข่ายและด้านการบริหารจัดการเครือข่ายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องมาจากประธานศูนย์พัฒนาวิชาการ และคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการ

มีความตระหนักและเข้าใจในหน้าที่และเล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานของศูนย์เครือข่ายและตระหนักถึงความสำคัญของการร่วมมือในการยกระดับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในด้านกิจกรรมของเครือข่าย และด้านการบริหารจัดการเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับ (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาบรรณ และคณะ, 2552) ได้ศึกษาการวิจัยและการพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัย บริบท และเงื่อนไขที่ทำให้การสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนสรุปได้ดังนี้ ด้านความพร้อมของเครือข่าย โดยเริ่มจากการสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจตลอดจน การยอมรับของสมาชิกถึงเป้าหมายของเครือข่าย การสำรวจข้อมูลของเครือข่ายการสร้างแกนนำเครือข่ายเป็นเบื้องต้น รวมทั้งการจัดทรัพยากรที่เอื้อต่อการดำเนินการ ด้านกิจกรรมของเครือข่าย ควรจัดกิจกรรม

ตามกลยุทธ์ที่วางไว้ โดยเน้นความร่วมมืออย่างจริงจัง และต่อเนื่อง มีกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์ที่สมาชิกทุกคนและทุกสถาบันมีโอกาสใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเต็มที่ และด้านการบริหารจัดการเครือข่าย จะต้องสร้างข้อตกลงร่วมกันระดับบริการวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ที่ชัดเจนมีระบบการสื่อสารประสานงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมมีโครงสร้างของเครือข่ายแต่ละระดับที่มีประสิทธิภาพ การอำนวยการ และการประกันความสำเร็จที่ดี มีผลงานที่เป็นที่ยอมรับอย่างต่อเนื่องและสมาชิกได้ประโยชน์อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ (พิสิฐ เทพไกรวัล, 2554) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบเครือข่าย

ความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กประกอบด้วย กระบวนการสร้างเครือข่าย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย 3) ขั้นสร้างพันธสัญญาร่วมกัน 4) ขั้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ 6) ขั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่า หากทุกส่วนให้ความร่วมมือกันพัฒนากลุ่มเครือข่าย กลุ่มเครือข่ายก็必将มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของประธานศูนย์พัฒนาวิชาการและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการ มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะทำให้การดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้านความพร้อมของเครือข่าย ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกองค์กร เพราะการดำเนินงานเครือข่ายให้มีประสิทธิภาพและเกิดความต่อเนื่องของเครือข่ายนั้นจำเป็นต้องมีหน่วยงานภายนอก หรือองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วม ด้านกิจกรรมของเครือข่าย การวางแผนการทำงานร่วมกันของศูนย์พัฒนาวิชาการที่ผ่านมา มีการวางแผนร่วมกันน้อย ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันและบางครั้งทำให้เกิดปัญหาระหว่างโรงเรียนในเครือข่าย และด้านการบริหารเครือข่าย ขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาวิชาการอย่างต่อเนื่อง การประชาสัมพันธ์ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้หน่วยงานอื่นๆ ได้รับข่าวสารกิจกรรม ความเคลื่อนไหวการทำงานศูนย์พัฒนาวิชาการ ที่จัดขึ้น อาจจัดทำวารสารประจำเดือน

2. หน่วยงานต้นสังกัดโดยเฉพาะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ควรจะมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้แต่ละศูนย์มีความเข้มแข็งในเชิงวิชาการ

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับประธานศูนย์พัฒนาวิชาการและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาวิชาการจนสามารถพัฒนาศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบ

และต่อเนื่องจนสามารถถ่ายทอดให้กับครู บุคลากร นักเรียนและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ

ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2. ควรศึกษาเจตคติของครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนต่อการดำเนินงานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ

3. ควรศึกษาแนวโน้มถึงกระบวนการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อรองรับ

การเปลี่ยนแปลงในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

บรรณานุกรม

พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมศักดิ์ ภูวิภาดารวรรณ และคณะ. (2552). รายงานวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). นโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2553). สภาวะการศึกษาไทย ปี 2551/2552. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี คอมมิวนิเคชั่น.